

Bilaga. Systematiskt arbete med mänskliga rättigheter i Malmö stad

- nämnders och helägda bolags utvecklingsarbete 2025

Innehållsförteckning

Inledning	3
Systematiskt arbete med mänskliga rättigheter i nämnder och helägda bolag	4
Malmö stads nämnder	4
Kommunstyrelsen	4
Valnämnden	5
Sociala nämnderna	5
Utbildningsnämnderna	7
Kultur- och fritidsnämnderna	10
Tekniska nämnderna	13
Malmö stads helägda bolag	15
Rätten till bostad och en trygg boendesituation	15
Tillgänglig och inkluderande kultur	15
Jämställdhet och lika möjligheter inom innovation	16
Jämlik tillgång till grundläggande energi- och kommunikationsinfrastruktur	16
Avslutning.....	17

Inledning

Att skydda och främja de mänskliga rättigheterna är ett pågående arbete i Malmö stads verksamheter. Arbetet har sin utgångspunkt i såväl konventioner och lagstiftning som politiska ambitioner. Kommunfullmäktiges *Policy för mänskliga rättigheter med fokus på barnets rättigheter, jämlikhet och jämställdhet* anger hur Malmö stad ska säkerställa mänskliga rättigheter i kommunens verksamheter. Policyn bygger på principerna för ett rättighetsbaserat arbete: icke-diskriminering, jämlikhet och jämställdhet, deltagande och inkludering samt transparens och ansvar. Dessa principer integreras i nämndernas och bolagens styrning och verksamhetsuppföljning. Det rättighetsbaserade arbetet syftar till att sätta Malmöborna i centrum genom att främja jämlika och rättvisa villkor, motverka diskriminering och ge alla Malmöbor möjlighet till delaktighet och inflytande i frågor som påverkar dem.

Syftet med denna bilaga är att ge en samlad uppföljning av nämnders och helägda bolags utvecklingsarbete för att stärka det systematiska arbetet med mänskliga rättigheter.

Arbetet med mänskliga rättigheter ur ett arbetsgivarperspektiv behandlas inte i denna bilaga. Detta arbete redovisas i stället i *Personalredovisningen*.

Systematiskt arbete med mänskliga rättigheter i nämnder och helägda bolag

Malmö stads nämnder

Nedan ges en översikt över nämndernas systematiska utvecklingsarbete för att stärka arbetet med mänskliga rättigheter i sina verksamheter.

Kommunstyrelsen

Stärkt planering, uppföljning och kunskapsutveckling inom mänskliga rättigheter

Kommunstyrelsen har under 2025 arbetat stadsövergripande med insatser inom bland annat kompetenshöjning, metodutveckling, samverkan och kommunikation. Under 2025 har arbete påbörjats med framtagandet av en kunskapsplattform för mänskliga rättigheter i samverkan med andra nämnder samt akademien. Plattformen, som lanseras under 2026, förväntas skapa ökade förutsättningar för samverkan, kunskapsstärkande insatser, organisatoriskt lärande, metodutveckling, kommunikation och framtagande av relevanta kunskapsunderlag i staden.

Arbetet med att stärka ett rättighetsbaserat förhållningssätt i stadens planering och uppföljning har fortsatt under året. I budgeten för 2025 beskrev nämnder och bolag sitt utvecklingsarbete när det gäller mänskliga rättigheter och de har därefter följt upp arbetet i sina årsanalyser. Den samlade uppföljningen redovisas i denna bilaga.

Kommunstyrelsen har även stärkt kommunens samlade förmåga att följa utvecklingen i Malmös olika geografiska områden genom att samla in, analysera och tillgängliggöra lokal statistik. Detta bidrar till att synliggöra skillnader i livsvillkor inom staden och skapar bättre förutsättningar för ett mer jämlikt Malmö.

Motverka olika former av rasism och stärka nationella minoriteter genom styrdokument

Kommunstyrelsen har under 2025 tagit fram ett förslag på en reviderad plan för arbetet mot islamofobi och antimuslimsk rasism samt ett nytt förslag till plan för arbetet mot afrofobi och antisvart rasism. De ska behandlas av kommunfullmäktige under 2026.

Kommunstyrelsen har även fortsatt arbetet med att revidera programmen för de nationella minoriteterna judar, sverigefinnar, tornedalingar och urfolket samer. Under året har stadskontoret fått i uppdrag att göra en genomlysning av stadens arbete med romsk inkludering.

Inkluderande och transparent kommunikation

Under året har kommunstyrelsen fortsatt med ett utvecklingsarbete angående medborgarundersökningar, vilket innebär utveckling av arbetet med Malmöinitiativ. Detta fortlöper under 2026. Kommunstyrelsen har även arbetat med att stadens kommunikation ska bli mer aktiv och inkluderande. Ett centralt fokus har varit att anpassa stadens språkbruk till avsedd mottagare. Det pågår även arbete med att utveckla en metod för att mäta och utvärdera effekterna av kommunikationsinsatser, i syfte att effektivisera arbetet både internt och externt gentemot Malmöborna.

Valnämnden

Valnämndens fokus under 2025 har varit att planera ett tryggt och tillgängligt val för alla Malmöbor. Detta innebär bland annat samverkan med relevanta aktörer kring ökad tillgänglighet och utveckling av en särskild tillgänglighetsplan inför valet 2026.

Valnämnden har även arbetat med informationstillgänglighet och utökning av antalet valdistrikt för att minska Malmöbornas geografiska avstånd till vallokalerna. Syftet med detta är att skapa förutsättningar för att kunna genomföra val med god och likvärdig service för alla Malmöbor.

Sociala nämnderna

De sociala nämnderna är hälsa-, vård- och omsorgsnämnden, funktionsstödsnämnden och arbetsmarknads- och socialnämnden.

Systematiskt arbete med mänskliga rättigheter

Samtliga sociala nämnder arbetar för att arbetet med att stärka mänskliga rättigheter ska ske systematiskt och vara integrerat i den ordinarie verksamheten.

Mänskliga rättigheter är ett av fem prioriterade områden som funktionsstödsnämnden kraftsamlar kring. Under 2025 beslutade ledningsgruppen om en fortsatt inriktning för arbetet och tog fram en långsiktig plan till 2028. Planen fokuserar på rättighetsbaserat arbetssätt, stärkt kunskap och insatser för och med Malmöbor. Arbetet har omfattat kunskapsinsatser, dialoger och en kartläggning av behov och utmaningar. Det ska leda till att nämnden arbetar systematiskt med kunskap och arbetssätt som synliggör och tillgodoser Malmöbornas mänskliga rättigheter samt identifierar och åtgärdar brister. Funktionsstödsnämnden arbetar även med att ta fram en metod för rättighetsbaserat arbetssätt i förvaltningen. Denna metod ska appliceras på minst en förvaltningsprocess årligen, med start 2026.

Hälsa-, vård- och omsorgsförvaltningen har under året arbetat med kända eller sannolika människorättsbrister som belysts i forskning och myndighetsrapporter som berör äldre personer. De mest angelägna bristerna inom nämndens verksamhet har identifierats.

Detta arbete ligger till grund för ett arbetssätt som stödjer integrering av mänskliga rättigheter i förvaltningens planering.

Hälsa-, vård och omsorgsnämnden har även arbetat med att se över internkontrollplanen i relation till principerna i policyn för mänskliga rättigheter, vilket visar goda möjligheter att ytterligare integrera de vägledande principerna i det interna kontrollarbetet. Under året har även arbetet med ett så kallat personcentrerat förhållningssätt stärkts i avdelningen för ordinärt boende genom att värdegrund, mänskliga rättigheter och diskrimineringsgrunder integrerats i det dagliga arbetet. Flera hemtjänstenheter har samarbetat med antidiskrimineringsbyrån Malmö mot diskriminering för att utveckla och stärka ett inkluderande och likvärdigt bemötande.

Arbetsmarknads- och socialnämnden arbetar systematiskt med mänskliga rättigheter och har tagit fram en förvaltningsövergripande struktur som ska stödja verksamhetsavdelningarna i deras arbete med frågorna. Syftet med strukturen är att skapa mer jämlikhet i arbetet med olika rättighetsområden samt att integrera arbetet med mänskliga rättigheter i ordinarie strukturer för styrning och ledning. Under 2025 har ett ledningsforum inrättats med syfte att skapa bra förutsättningar för styrning och ledning av arbetet. Forumet ska stödja arbetet med att integrera mänskliga rättigheter på ett mer systematiskt sätt, där arbetet är en naturlig del i nämndens grunduppdrag och i annat utvecklingsarbete.

Stärkt kunskap om mänskliga rättigheter

Inom funktionsstödsnämnden sker ett pågående arbete med att ta fram stödmaterial för att stärka grundläggande kunskap inom mänskliga rättigheter och uppmuntra till dialog i verksamheten. Kunskapsinsatser har genomförts på alla organisationsnivåer. Pågående arbete innefattar också stöd/checklista för mänskliga rättigheter i en utbildningssituation samt genomgång av befintligt utbildningsinnehåll för att säkerställa kopplingen till mänskliga rättigheter och vilka rättigheter som berörs.

Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden har haft en kunskapshöjande utbildningsdag i mänskliga rättigheter för förvaltningens målstyrningsnätverk samt förvaltningsledningen, anordnad av Institutet för mänskliga rättigheter och Uppsala universitet. Fokus på utbildningen var särskilt äldres mänskliga rättigheter och ålderism. Nämnden har även genomfört en riktad kompetenshöjande satsning för cirka 70 medarbetare med ett särskilt uppdrag att stötta kollegor i brukarnära arbete inom avdelningen för vård- och omsorgsboende. Tillsammans fick deltagarna utforska vad mänskliga rättigheter betyder i äldreomsorgens vardag.

Ökad delaktighet i hemsjukvård

Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden har arbetat för att öka patientens delaktighet i hemsjukvården genom förbättrad kvalitet i SIP-möten (samordnad individuell plan),

dokumentation och samverkan med primärvården. Inom hemsjukvården rehab har verktyget *Dialogduken* använts för att främja reflektion om etik och värdegrundsfrågor. Det har även genomförts en pilotstudie under året kring mötet mellan medarbetare och brukare med begränsade kunskaper i svenska. De preliminära resultaten visar risk för minskad delaktighet och ett behov av mer systematiskt och aktivt användande av språkstöd i syfte att främja delaktighet och inkludering.

Utveckling och användning av kunskapsunderlag

Funktionsstödsförvaltningen genomförde under hösten 2025 en enkätundersökning om erfarenheter av dåligt bemötande och orättvis behandling hos personer med funktionsnedsättning. Undersökningen genomfördes med hjälp av föreningar och organisationer i Malmö som företrädar målgrupperna. Slutrapporten kommer vara färdig i början av 2026.

Under 2025 har arbetsmarknads- och socialnämnden arbetat systematiskt med kunskapsinhämtning för att synliggöra hur olika grupper av Malmöbor får sina rättigheter tillgodosedda. Exempel på detta är arbetet med att implementera den nya socialtjänstlagen, där en barnkonsekvensanalys genomfördes. Det pågår även ett arbete för att sprida och ta tillvara kunskap om hur Malmöborna upplever tillgången till sina rättigheter utifrån det arbete som bedrivs inom ramen för *Dialog med socialtjänsten*. Under 2025 har nämnden påbörjat ett arbete med att skapa tydligare strukturer för hur kunskapsunderlagen ska användas och omsättas i praktiken.

Utbildningsnämnderna

Utbildningsnämnderna är förskolenämnden, grundskolenämnden och gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden.

Mänskliga rättigheter som integrerad del av utbildningsnämndernas styrning och uppföljning

Barnkonventionen och övriga mänskliga rättigheter är införlivade i skollag och läroplaner och utgör därmed en grund för verksamheten. Förskolorna och skolorna bedriver ett systematiskt arbete mot diskriminering och kränkande behandling. Uppföljningen sker inom ramen för det systematiska kvalitetsarbetet, där barns och elevers rättigheter är en utgångspunkt för planering, genomförande och utveckling av verksamheten. Nämnderna har även arbetat för att stärka barns och elevers delaktighet i kvalitetsarbetet.

Under året har gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden beslutat om riktlinjer för att stärka implementeringen och uppföljningen av mänskliga rättigheter. Arbetet har påbörjats och fortsätter 2026 i samordning med bland annat handlingsplanerna mot islamofobi och antimuslimsk rasism samt mot afrofobi och antisvart rasism. Även inom de andra utbildningsnämnderna pågår arbete med utgångspunkt i dessa planer.

Förskolenämnden har haft ett särskilt barnrättsbaserat utvecklingsarbete kring planering och uppföljning i budgetprocessen.

Värdegrundsarbete i förskola och skola

Utbildningsnämnderna har inom ramen för sitt värdegrundsuppdrag arbetat med att förmedla och förankra respekt för mänskliga rättigheter och demokratiska värderingar samt att förebygga diskriminering och kränkande behandling. Nedan följer insatser som genomförts inom området under året.

Stärkt kompetens i normkritik och arbete mot rasism

För att stärka det förebyggande värdegrundsarbetet har pedagogisk inspiration (PI) under året fortsatt att utbilda personal i förskola och grundskola till processtödjare i normkritik. Utbildningen stärker det strategiska arbetet med aktiva åtgärder, barnkonventionen och antidiskriminering. Flera grundskolor har också deltagit i *Grundskolefotboll mot rasism*, som samordnas av PI.

Under 2025 samlades ett femtiotal gymnasielärare för kompetensutveckling och dialog om antisemitism och islamofobi med externa föreläsare. Två rektorer har under 2025 haft ett särskilt uppdrag att samordna och stödja gymnasieskolornas arbete inom området.

Genomförandet av hågkomstresor har fortsatt. Inom ramen för en hågkomstutbildning i grundskolan deltog 14 lärare och 35 elever. Därtill har 179 gymnasieelever deltagit i hågkomstresor.

Nationella minoriteters rättigheter

Förskolenämnden har, i samverkan med PI, kommunstyrelsen och Romskt kunskaps- och informationscenter (RIKC), genomfört utbildningsdagar om nationella minoriteter och minoritetsspråk. Området har även uppmärksamats genom *Språkveckan* och samarbeten med Malmö universitet och kulturnämnden, exempelvis genom musikaliska sagostunder på romani och svenska. Inom ramen för finskt förvaltningsområde har barn med sverigefinsk bakgrund erbjudits förskola på finska eller andra riktade stödinsatser för att utveckla sin kultur, identitet och det finska språket. På gymnasie- och vuxenutbildningskontoret har all personal genomgått utbildning om nationella minoriteters rättigheter.

Insatser mot hedersrelaterat våld och begränsande normer

I samarbete med Malmö universitet har förskolenämnden under 2025 startat en utbildning om hedersrelaterat våld och begränsande normer. Utbildningen pågår under tre terminer och cirka 150 rektorer och chefer från förskoleförvaltningen deltar. Flera grundskolor har deltagit i Skolverkets särskilda utbildning med processtöd kring systematiskt arbete mot hedersproblematik, som även den arrangeras av Malmö

universitet. Grundskolenämnden har genomfört en riktad utbildningsinsats om tidiga tecken på hedersrelaterat våld och förtryck, särskilt för elevnära personal. PI har därutöver erbjudit fortbildning och handledning till skolor.

HBTQI-certifiering inom gymnasieskolan

Under året har gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden genomfört en så kallad omcertifiering av elevhälsans personal inom HBTQI och reviderat handlingsplanen för arbetet. All personal på Malmö latinskola har HBTQI- certifierats.

Värdegrundsarbete inom vuxenutbildning

Inom vuxenutbildningen har satsningar på kompetensutveckling genomförts om alla människors lika värde, demokrati, jämställdhet och hedersrelaterade frågor. Skolbiblioteken har ett samordnande uppdrag i det komvuxövergripande värdegrundsarbetet och ansvarar bland annat för att initiera och genomföra olika aktiviteter. Skolbiblioteken har också arbetat med att stärka tillgången till normkritisk litteratur och litteratur om mänskliga rättigheter.

Delaktighet och elevdemokrati i förskola och skola

Utbildningsnämnderna arbetar på olika sätt för att ta tillvara barns och elevers kunskap, erfarenheter och perspektiv samt säkerställa deras inflytande i frågor som rör dem.

Förskolenämnden har under året vidareutvecklat metoder för prövning av barnets bästa med stöd av barnrättsstrategier och ett barnrättsnätverk. Barns åsikter är en central del av det systematiska kvalitetsarbetet, där dialogen mellan barn och pedagoger är avgörande. I verksamheten ges barn bland annat inflytande över aktiviteter, deltar i projekt som utgår från deras intressen och medverkar genom former som barnråd. Barn involveras även i stadsutveckling genom bland annat metoden *Min Plats* och genom samarbete med fastighets- och gatukontoret kring utformningen av Nobeltorget och temalekplatser.

I grundskolenämnden följs elevernas upplevelse av inflytande upp genom årliga elevenkäter, som också används i det systematiska kvalitetsarbetet. Resultaten visar variationer mellan skolor, och förvaltningen arbetar för mer likvärdiga möjligheter till inflytande. Elevinflytande organiseras på olika sätt på grundskolorna, bland annat genom elevråd och andra forum. Grundskoleförvaltningen organiserar också ett centralt elevråd, som bland annat är delaktiga i förvaltningens övergripande systematiska kvalitetsarbete. Under våren arrangerade det centrala elevrådet också konferensen *Tillsammans för trygghet och respekt* för högstadiееlever, där eleverna ansvarade för tema, innehåll och föreläsare.

I gymnasieskolan bedrivs elevdemokrati bland annat genom ungdomsrådet med representanter från samtliga gymnasieskolor och anpassade gymnasieskolor. Rådet har

yttrat sig i remisser, årsanalys och budgetskrivelser samt lyft frågor till Skånetrafiken. För att få bättre insikt om elevernas upplevelse av sin utbildning har gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden också beslutat att elevenkäten gällande frågor om trygghet, studiero och delaktighet ska besvaras på lektionstid.

Transparent och tillgänglig kommunikation i förskola och skola

Förskolor och skolor arbetar för att barn och elever ska få kunskap om sina rättigheter och för att kommunikationen om verksamheten ska vara transparent, tydlig och tillgänglig. Arbetet utgår från skollagen, läroplanerna och språklagen, vilket innebär krav på klarspråk i kommunikationen med vårdnadshavare, samt ansvar att skydda och främja de nationella minoritetsspråken.

Digitala plattformar används för att skapa insyn och delaktighet för elever och vårdnadshavare. Digitala tjänster och extern information utformas i enlighet med tillgänglighetsdirektivets krav.

Förskolenämnden bedriver även ett uppsökande arbete, bland annat i samverkan med civilsamhället och så kallade förskolelotsar, för att nå grupper som riskerar att inte ta del av information om öppen förskola och förskola. I enlighet med skollagen skickas ett särskilt platserbjudande, det vill säga ett aktivt erbjudande om förskoleplats utan föregående ansökan, till vårdnadshavare till nyanlända barn som fyllt tre år. Även gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden bedriver uppsökande arbete för att nå individer och målgrupper med information om utbildningsinsatser och studiemöjligheter.

Alla utbildningsnämnder har etablerade strukturer för att ta emot och hantera klagomål. Klagomålshanteringen är en central del av ett rättighetsbaserat arbetssätt och stärker transparens och rättssäkerhet genom att ge barn, elever och vårdnadshavare möjlighet att framföra och få sina synpunkter prövade.

Kultur- och fritidsnämnderna

Kulturnämnden och fritidsnämnden har under 2025 förstärkt sitt arbete med mänskliga rättigheter, såväl i styrning och resursfördelning som i verksamhetsutveckling, samverkan och dialog med Malmöborna. Jämlikhet, tillgänglighet, delaktighet och barnets rättigheter har varit särskilt prioriterade områden för båda nämnderna.

Systematiskt arbete för mänskliga rättigheter

Under 2025 antog fritidsnämnden en strategi för rättighetsbaserat jämlikhetsarbete. Strategin konkretiserar stadens policy inom nämndens ansvarsområden och syftar till att stärka systematiken i arbetet med mänskliga rättigheter. Den är indelad i fyra delar: att synliggöra och utmana stereotyper och fördomar samt motverka våld, utveckla systematik för minoritetsgrupper, utjämna ojämlika förutsättningar samt skapa plats för

olikhet. Implementering av strategin i ordinarie processer för målstyrning och uppföljning kommer att ske successivt under kommande år.

Kulturnämnden har under året påbörjat utvecklingen av en mer samlad organisering av arbetet med mänskliga rättigheter. Syftet är att förbättra samordningen mellan verksamheter, stärka systematiska arbetssätt och skapa bättre förutsättningar för strategisk uppföljning. Arbetet utgår från principerna om likvärdig tillgång, tillgänglighet och gott bemötande.

Ett stärkt barnrättsperspektiv i verksamheterna

Fritidsnämnden arbetar aktivt för att nå barn och unga som inte är föreningsaktiva. Föreningsstödet har utvecklats för att i större utsträckning rikta drop-in-verksamhet till prioriterade målgrupper och till områden med låg föreningsaktivitet. Under 2025 genomfördes två utredningar om drop-in-verksamhet utifrån ett barnrätts- respektive ledarperspektiv.

Barnrättsperspektivet genomsyrar fritidsnämndens arbete med fritidsgårdsverksamhet, föreningsstöd och utveckling av mötesplatser. Modellen *Barnrättshjulet* används för att integrera barnets rättigheter i mål och styrning samt för att säkerställa att barnets bästa beaktas i ordinarie arbete. Målsättningen är att barn och unga ska vara delaktiga i och ha inflytande över besluts- och ärendeprocesser.

Efter tre läsår har kulturnämndens arbete med kulturell allemansrätt på skoltid resulterat i etablerade strukturer för delaktighet, nämndövergripande dialog och samordning av kulturutbudet under skoltid. Samordningen av lovverksamhet, både internt och tillsammans med fritidsnämnden och tekniska nämnden, möjliggör uppföljning av utbudets fördelning geografiskt och mellan olika åldrar samt tillgänglighet över året.

Under året har kulturnämnden för andra gången genomfört en resurskartläggning ur ett barnrättsperspektiv i syfte att stärka en jämlik och behovsanpassad resursfördelning. Barnkonsekvensanalyser genomförs dessutom löpande i beslut som rör verksamhetsutveckling, schemaläggning och lovprogram.

Kompensatoriska insatser för ökad jämlikhet

Fritidsnämnden har ett kompensatoriskt uppdrag med fokus på socioekonomiskt ojämlika villkor och resursfördelning. Arbetet bedrivs genom utökad samverkan inom staden för att nå prioriterade målgrupper, såsom seniorer över 65 år, personer med funktionsnedsättning samt barn och unga som inte är föreningsaktiva.

Utöver utvecklingen av föreningsstödet har nämnden genomfört undersökningen *Ung livsstil* i högstadiet och i anpassad skola, vilket ger fördjupad kunskap om målgruppernas behov. Särskilda insatser har genomförts för att stärka simkunnigheten bland barn i

områden med lägre simkunnighet. Resurser prioriteras medvetet utifrån kunskap om ojämlikhet i staden. Fritidsgårdsverksamheten har exempelvis genomfört riktade satsningar för tjejer och HBTQIA+-ungdomar i syfte att skapa trygga rum och öka deltagandet.

Även för kulturnämnden är ett kompensatoriskt perspektiv, utifrån socioekonomiska förutsättningar, vägledande vid utveckling av nya verksamheter. Under året har ett nytt allaktivitetshus startat på Stenkulaskolan och 2026 planeras ytterligare tre att startas. Vid Värner Rydénsskolan har Kulturskolan startat en ny El Sistema-verksamhet. Vad gäller insatser för äldre Malmöbor så har ett nytt bokningssystem för kulturaktiviteter på särskilda boenden lanserats. Detta möjliggör likvärdig tillgång och systematisk uppföljning av hur många boenden som använder tjänsten. Samtliga 39 särskilda boenden i Malmö har använt systemet och har aktiva användare.

Nationella minoriteter och arbete mot rasism

Kulturnämnden har under året stärkt samordningen av arbetet för nationella minoriteter. Regelbundna samråd hålls med judiska, sverigefinska och romska företrädare. Handlingsplanen för den nationella minoriteten romer har reviderats med delaktighet genom samråd, barnkonsekvensanalys och dialog med berörda nämnder.

Fritidsnämnden arbetar för att integrera stadens planer mot rasism och våld samt för minoritetsrättigheter i det ordinarie jämlikhetsarbetet. Nämnden konstaterar samtidigt att det finns behov av tydligare systematik för att säkerställa minoritetsgruppers delaktighet.

Delaktighet och dialog för utvecklingen av kultur och fritid

Fritidsnämnden arbetar för att stärka social inkludering och sammanhang genom verksamheter som i hög grad riktar sig till barn och unga. Arbetet syftar till att säkerställa att målgruppernas behov och erfarenheter påverkar verksamhetens utformning. Dialog förs bland annat genom Friskus-gruppen (en samarbetsgrupp som arbetar för att alla personer med särskilda behov ska få tillgång till ett fritidsutbud på likvärdiga villkor som andra) och genom samverkan med Svenska Parasportförbundet för erfarenhetsutbyte och gemensamma arrangemang, bland annat inom ramen för Special Olympics.

Kulturnämnden använder referensgrupper, dialogforum, så kallade delaktighetsväggar och tjänstedesign för att låta Malmöbornas behov och erfarenheter forma verksamheten. En återkommande kulturintressemätning genomförs för att följa kulturvanor och förutsättningar för delaktighet.

Kulturnämnden konstaterar att kommunikationen utvecklas kontinuerligt för att vara tillgänglig, inkluderande och transparent. Samtidigt identifieras behov av tydligare rutiner för återkoppling efter dialog- och samrådsprocesser, så att det framgår hur Malmöbornas synpunkter har tagits tillvara.

Tekniska nämnderna

De tekniska nämnderna är stadsbyggnadsnämnden, servicenämnden, miljönämnden och tekniska nämnden.

Integrering av mänskliga rättigheter i styrning och verksamhet

Miljönämnden har under 2025 fortsatt att utveckla ett metodstöd för det rättighetsbaserade arbetet i syfte att stärka tillämpningen inom nämndens ansvarsområde. Metodstödet kompletterar policyn för mänskliga rättigheter och gällande lagstiftning. Särskilt fokus har lagts på prövning av barnets bästa i enlighet med barnkonventionen.

Även servicenämnden har under året haft inriktningen att integrera perspektivet mänskliga rättigheter i nämndens ordinarie styrning, planering och uppföljning. Arbetet har fokuserat på kunskapshöjande insatser, tillgängliggörande av stöd samt utveckling av gemensamma strukturer och arbetssätt som stärker likvärdigheten i tillämpningen av mänskliga rättigheter.

Jämlikhet och sociala värden i planering och exploatering

Stadsbyggnadsnämnden har beslutat om en systematik för att integrera jämlikhet i stadsplaneringen. Det innebär att detaljplaner bedöms mer strukturerat och likvärdigt i ett tidigt skede, vilket skapar bättre förutsättningar för prioriteringar utifrån jämlikhetsaspekter. Arbetet stöds av verktyg och rutiner såsom social nulägesbedömning, social nulägesanalys, barnkonsekvensanalys samt rutiner för bedömning av involveringsinsatser. Dessa kunskapsunderlag är en förutsättning för att formulera effekt- och projektmål som kan följas upp och justeras över tid. Ambitionen är att de sociala målsättningarna ska löpa som en röd tråd genom hela plan- och exploateringsprocessen.

Tekniska nämnden har avsatt resurser för att genomföra sociala analyser i samband med stadens investeringar. Arbetet fortsätter under 2026 och omfattar bland annat utveckling av markanvisningsprocesser, integrering av sociala perspektiv i gestaltungsprogram samt fördjupad samverkan med bland annat stadsbyggnadsnämnden. Målsättningen är att Malmö stad ska vara tydligare i sina ambitioner vid byggande på stadens mark och skapa bättre förutsättningar för en mer diversifierad byggmarknad. Arbetet innefattar krav i markanvisningar på att exploatörer tar fram planer för sociala värden, i syfte att säkerställa att olika rättighetsperspektiv beaktas vid exploatering och ombyggnationer.

Utveckling av involveringsarbetet i planprocessen

Stadsbyggnadsnämnden har sedan 2021 ett involveringsteam som arbetar heltid med att utveckla involveringsarbetet, ta fram metoder och systematik samt ge operativt stöd i

pågående planarbeten. En rutin har implementerats för att bedöma vilka planer som ska involvera Malmöborna, och involvering sker i frågor där nämnden har rådighet, såsom ytor, avstånd och funktioner. Vid mer omfattande involveringsinsatser initieras samarbeten med olika aktörer, där stadsutvecklingen fungerar som katalysator för ett bredare områdesutvecklingsarbete.

Barnets rättigheter i planering och utveckling av staden

Tekniska nämnden har under 2025 haft särskilt fokus på barnets rättigheter. Arbetet har bland annat inriktats på att öka tryggheten och säkerheten i skolors närmiljöer samt att pröva åtgärder för mer barnanpassade trafikmiljöer genom konceptet skolgata. Under året har nämnden även arbetat med utvecklingen av Sveriges första så kallade barnstadsdel i norra Sofielund samt stärkt strukturen för barnperspektivet genom utbildningar och verktyg.

För att stärka barnperspektivet har stadsbyggnadsnämnden också utvecklat en systematik för att integrera barns perspektiv i ordinarie planarbete. Metoden *Min plats* har gått från att vara projektbaserad till att bli en del av linjearbetet. Den syftar till att stärka barn och ungas egenmakt genom att ge dem verktyg att kartlägga och analysera sin närmiljö, identifiera behov i den byggda miljön och föra dialog med kommunen om förbättringar.

Samordnat arbete för ökad tillgänglighet i stadens livsmiljöer

Tillgänglighets- och funktionsrättsfrågor är ett gemensamt ansvar i Malmö stad som kräver långsiktigt och samordnat arbete. Arbetet inom *Samling för tillgängliga livsmiljöer* har fortsatt, och syftar till att stärka tillgängligheten till stadens fysiska miljöer, service och tjänster. Arbetet bedrivs mellan stadsbyggnadsnämnden, servicenämnden, tekniska nämnden och funktionsstödsnämnden. Projektet syftar till att göra stadens livsmiljöer mer tillgängliga och omfattar fem aktiviteter som ska genomföras under 2026. Dessa är universell utformning i stadsbyggnadsprocessen, hörslingor i receptioner och möteslokaler, kompetenshöjande insatser inom tillgänglighetsområdet, tillgängliggörande av Malmö stads e-tjänster samt information om tillgänglighet i offentliga miljöer.

Tillsyn med fokus på barnets bästa och för att motverka exploatering och människohandel

Genom *Tryggare Malmö* genomför Malmö stad samordnad tillsyn tillsammans med andra myndigheter. Samarbetet har genomförts utifrån ett barnrättsperspektiv med fokus på barnets bästa i insatserna, för att främja barn och ungas rätt till bästa möjliga hälsa, liv och utveckling. Insatserna som har genomförts i *Tryggare Malmö* är även en del av miljönämndens åtgärder i handlingsplanen *Fri från våld* där fokus har varit på att motverka människohandel och exploatering. Den tillsyn som har skett i riskmiljöer sedan

handlingsplanen antogs av kommunfullmäktige 2022, har resulterat i över 90 anmälningar till polisen om misstänkt människohandel.

Malmö stads helägda bolag

Nedan lyfts insatser från de helägda bolagens systematiska utvecklingsarbete för att stärka arbetet med mänskliga rättigheter i sina verksamheter.

Rätten till bostad och en trygg boendesituation

Boplats Syd AB förmedlar bostäder genom ett transparent kösystem där alla sökande bedöms lika, vilket minskar risken för diskriminering. Under året har bolaget, i dialog med hyresvärdar, verkat för sänkta inkomstkrav och bredare godkännande av inkomsttyper såsom försörjningsstöd och bidrag. Mot bakgrund av bristen på större och billigare hyresrätter, vilket skapar hög konkurrens och långa kötider, har Boplats Syd AB initierat ett pilotprojekt med behovsinriktade bostadsreservationer. Inom ramen för piloten ska bostäder reserveras för barnfamiljer med lägre inkomster för att underlätta deras möjligheter att få en ändamålsenlig bostad.

MKB Fastighets AB fortsätter arbetet med att bygga nya bostäder till kostnader som möjliggör en rimlig hyresnivå. De senaste två åren har hyrorna i nyproduktion legat på ungefär 10 procent under marknadssnittet för nyproduktion i Malmö. Arbetet mot oriktiga hyresförhållanden har också fortsatt genom en löpande återföring av lägenheter till bostadskön. Barnets rätt till en trygg bostad har varit prioriterad och MKB Fastighets AB bedriver ett aktivt vräkningsförebyggande arbete i nära samverkan med arbetsmarknads- och socialnämnden. Under året drabbades inga barn i MKB Fastighets AB:s bestånd av vräkning.

MKB Fastighets AB har också fortsatt arbetet med att stärka delaktighet och demokrati genom daglig närvaro i bostadsområdena och återkommande kundundersökningar om service, bemötande, trygghet och trivsel. En omfattande undersökning hos boende låg till grund för förvaltningskonceptet MKB-metoden och har följts upp genom boenderåd i flera områden.

Tillgänglig och inkluderande kultur

Malmö Live Konserthus AB och Malmö Stadsteater AB har under året fortsatt arbetet med mänskliga rättigheter i verksamheternas programläggning, publikarbete och samverkan.

Malmö Stadsteater AB erbjuder en bred repertoar för att nå olika målgrupper och arbetar systematiskt med publikdialog och enkäter som underlag för verksamhetsutveckling. Under 2025 utökades verksamheten med en scen i Rosengård, vilket har stärkt den

geografiska tillgängligheten och möjliggjort kursverksamhet och föreställningar för olika målgrupper. En kostnadsfri utomhusproduktion genomfördes i samarbete med Malmö Sommarscen med medverkan av barn från teaterns kurser, både från Rosengård och Hipp, och från Malmö Kulturskola.

Skolföreställningar har genomförts inom ramen för kulturell allemansrätt, vilket är kulturnämndens basutbud till barn och unga i förskola, grundskola och gymnasium. Malmö Stadsteater AB har även fortsatt med *Relaxed Performance*, anpassade för personer med funktionsvariationer, och genomfört riktade insatser för att välkomna anpassade grundskolor till teatern.

Malmö Live Konserthus AB har fortsatt arbetet med att säkerställa att verksamheten är tillgänglig oavsett socioekonomisk bakgrund, härkomst, könstillhörighet, ålder eller trosuppfattning. Vid utvärdering av produktioner analyseras bland annat vilka målgrupper som nåtts samt vilka som inte haft möjlighet eller inte valt att ta del av utbudet. Arbetet fortsätter också med att programläggning och artistbokningar ska spegla den mångfald av människor och kulturella uttryck som finns i Malmö. Malmö Live Konserthus AB har också fortsatt arbetet med barns rättigheter, bland annat genom att stärka barn och ungas delaktighet i planering och genomförande av kulturella upplevelser.

Jämställdhet och lika möjligheter inom innovation

Minc Sverige AB har identifierat strukturella hinder för kvinnor inom tech- och finansbranschen och har genomfört riktade insatser för att jämna ut maktbalansen, bland annat genom initiativ som *Nordic Fe:male Invest Summit* (NFIS) samt att stärka nätverken för kvinnliga grundare. Trots insatserna nådde Minc Sverige AB inte sitt kvantitativa mål för 2025 om 50% kvinnliga grundare/blandade team, utfallet var 29% fram till november.

Minc Sverige AB har även arbetat för att sänka trösklarna till innovationssystemet. Genom lanseringen av det digitala förinkubationsprogrammet *Test Your Idea* har bolaget gjort sitt stöd tillgängligt för en bredare grupp entreprenörer, inklusive de som befinner sig i mycket tidiga skeden och ännu inte uppfyller kriterierna för den fysiska inkubatorn.

Jämlik tillgång till grundläggande energi- och kommunikationsinfrastruktur

Malmö Energi och Hållbarhets AB har under året beaktat hur satsningar inom energi och digital infrastruktur kan påverka olika grupper av Malmöbor och hur risker för ojämlik tillgång kan motverkas. Arbetet har bedrivits med ett systemperspektiv och i samverkan med stadens nämnder och bolag. I takt med att bolaget blir operativt är ambitionen att verksamheten långsiktigt ska bidra till jämlik och hållbar tillgång till grundläggande energi- och kommunikationsinfrastruktur.

Avslutning

Den samlade uppföljningen av utvecklingsarbetet för att stärka det systematiska arbetet med mänskliga rättigheter visar att det pågår ett aktivt arbete i stadens nämnder och helägda bolag inom området. Särskilt kan lyftas fram att det i flertalet nämnder pågår ett strukturerat arbete där främjandet och säkerställandet av mänskliga rättigheter ingår i styrsystem och ordinarie processer. Flera nämnder har utvecklat strukturer för ett rättighetsbaserat arbetssätt, förbättrat styrning, planering och uppföljning inom området samt tagit fram nya kunskapsunderlag för att synliggöra skillnader i livsvillkor. Barnets rättigheter, delaktighet och jämlik resursfördelning har varit särskilt prioriterade områden, liksom tillgänglighet och likvärdig service. Samtidigt är det ett pågående utvecklingsarbete som kräver långsiktighet, fortsatt prioritering och uthållighet för att få tydligt genomslag i verksamheternas dagliga arbete.

Genom denna bilaga synliggörs prioriterade satsningar vilket ger en bred bild av arbetet med mänskliga rättigheter i Malmö stad. Det ger också förutsättningar för fortsatt samverkan och kunskapsdelning och är till stöd för kommunstyrelsen i det fortsatta arbetet med att leda, samordna och följa upp stadens arbete för mänskliga rättigheter.